

# SAMEN voor een PLASTICVRIJE WADDENZEE

COMMUNITY PLASTICVRIJE WADDENZEE

De liefde voor de Waddenzee is groot bij eilanders en vastelanders. Laten we die benutten om dit Werelderfgoed schoon en gezond te houden!

## AANLEIDING

De afgelopen twee jaar hebben de Waddenbeheerders gewerkt aan het Actieplan Plasticvrije Waddenzee. Dit brede actieplan is opgezet onder begeleiding van het Programma 'Naar een Rijke Waddenzee' (PRW) om het groeiende probleem van plasticvervuiling aan te pakken. Daarmee staat het plasticprobleem inmiddels hoog op de bestuurlijke agenda van de Waddenbeheerders.

Het Actieplan eindigde eind 2018. De beheerders willen de ontstane samenwerking graag voortzetten in een Community Plasticvrije Waddenzee; een netwerk voor burgers, bedrijven en beheerders. Rijkswaterstaat Noord-Nederland (RWS NN) is één van de Waddenbeheerders en faciliteert een vervolgaanpak in de vorm van een actieve community die zich inzet voor een plasticvrije Waddenzee.



COMMUNITY PLASTICVRIJE WADDENZEE



## NOODZAAK

Het stormt op woensdag 2 januari, met windkracht 9 tot wel windkracht 10 (KNMI, 2019), als de kustwacht waarschuwt voor overboord geslagen containers: het containerschip MSC Zoe heeft 345 containers verloren boven de Waddeneilanden toen het op weg was van het Portugese Sines naar Bremen. De stranden van de Waddeneilanden worden overspoeld met consumptiegoederen en plastic verpakkingen. Massaal stromen vrijwilligers toe om de Wadden te helpen, het leger wordt ingezet en er is enorm veel landelijke media-aandacht.

De vervuiling van de Waddenzee door plastic en ander afval blijft helaas niet beperkt tot dit verschrikkelijke incident. In 2009 kreeg de Waddenzee een plek op de UNESCO-Werelderfgoedlijst, maar de ecologie wordt sterk verstoord door de groeiende aanwezigheid van grote hoeveelheden (plastic) afval. Jaarlijks stroomt er ongeveer 8 miljoen ton plastic in onze oceanen. Alles wat we in het dagelijks leven gebruiken kom je tegen op de stranden, van plastic flessen, wattenstaafjes, blikjes, ballonnen en doppen tot gloeilampen, schoonmaakmiddelen, cartridges, jerrycans, houten pallets en visnetten. Dit is schadelijk voor de oceanen en de vele diersoorten die erin leven. Het plastic breekt namelijk niet af, maar versnipperd tot zeer kleine stukjes. Zeezoogdieren, vogels en vissen zien het afval aan voor voedsel. Ook raken ze verstrikt in afgedankte of verloren netten, visdraad en touwen.

## GEZAMENLIJKE AANPAK

Er is gelukkig steeds meer aandacht voor dit plastic-probleem. Veel partijen zetten zich actief in voor opruimacties en het afvangen van afval, bewustwordingscampagnes, monitoring, bronaanpak, alternatieven voor plastics en recycling. Dit zijn vaak individuele acties. Maar een gezamenlijk probleem vraagt voor meer impact ook om een gezamenlijke aanpak. Vragen om gezamenlijk over na te denken zijn bijvoorbeeld: 'Hoe kunnen we de liefde van recreanten voor het Waddengebied effectiever inzetten voor meer opruimacties en citizen science?' Of: 'Kunnen we plaatselijke ondernemers stimuleren risicovolle verpakkingen te vermijden?'

Met een Community Plastic Vrije Waddenzee ontstaat een platform om kansrijke en effectieve aanpakken te delen en nieuwe initiatieven gebiedsbreed op te schalen.

De community richt zich niet specifiek op de containerramp. De verantwoordelijkheid hiervoor is inmiddels weer in de reguliere lijn en organisaties gebracht en de afhandeling wordt gecoördineerd door RWS. Waar zinvol zoeken we uiteraard wel samenwerking.



# COMMUNITY

## plasticvrije Waddenzee



Actieve en potentiële partijen in het Waddengebied weten elkaar te vinden om de vervuiling van de Waddenzee met plastic en zwerfafval tegen te gaan.

## DOELEN VAN DE COMMUNITY

### PROCESDOELEN

- We werken aan een betere samenwerking (afstemming) tussen partijen en initiatieven;
- We continueren de huidige activiteiten en waarderen deze;
- Initiatieven die er zijn helpen we versnellen,
- We faciliteren kennisdeling,
- We agenderen een plasticvrije Waddenzee bij potentieel nieuwe partijen en de achterban van de diverse organisaties, en creëren groei van actieve inzet voor de Wadden;
- We vergroten regionale herkenbaarheid van de gezamenlijke inzet voor een plasticvrije Waddenzee met een gezamenlijk beeldmerk.

### INHOUDELIJKE DOELEN

#### 1. Strategievorming

We agenderen het probleem en maken een visie op preventie en verwerking van zwerfafval in de Waddenzee.

We streven naar versnelling en innovatie op verschillende thema's zoals: plasticvrije recreatie en evenementen, monitoring, bronaanpak en afvalverwerking & circulaire economie.

#### 2. Operationeel

We verbeteren de coördinatie van verschillende opruimacties zodat ze nog meer effect hebben. (beheerders en jutters/uitvoerders opruimacties)

Naast een gezamenlijke strategie houden we ruimte voor een lokale toepassing.

### WERKWIJZE

- Het is een coalitie of the willing, er is samenwerking vanuit motivatie en de gezamenlijke opgave.
- We benutten de enorme betrokkenheid bij de Wadden van eilanders en vastelanders en recreanten,
- Ieder doet wat hij kan, niet wat moet.
- We denken samen na over effectieve aanpakken en actiegericht werken.



# ORGANISATIE

De Community Plasticvrije Waddenzee bestaat allereerst uit een grote groep mensen die zich regelmatig voor een plasticvrije Waddenzee inzet (actieve schil), een versnellingsgroep van partijen en sleutelfiguren uit die actieve schil en een trekker. De acties uit de community delen we in de bestaande overlegstructuren rond het beheer van de Waddenzee.

## TREKKER

Een trekker is nodig voor de opbouw, uitbouw en instandhouding van het netwerk. Rijkswaterstaat Noord Nederland (RWS NN) heeft als Waddenzee-beheerder aangegeven een trekkersrol te willen oppakken.

### Taken

- aanspreekpunt voor partijen en initiatieven,
- doorzetten van vragen naar de versnellingsgroep of afgevaardigden daarvan,
- beleggen en verslagleggen van overleggen,
- coördinatie van de communicatie, organisatie werkconferenties (i.s.m. de versnellingsgroep).

### RWS NN zorgt voor de volgende faciliteiten:

- beheer en intekenen GeoWeb,
- beheer website Plasticvrijewaddenzee.nl, nieuwsbrief plasticvrijewaddenzee.nl.

## VERSNELLINGSGROEP

De versnellingsgroep gaat de doelen van de community realiseren. De deelnemers (ca. 25 pers.) zijn in beginsel afgevaardigden van belangrijke actieve actoren: provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, gemeenten, terreinbeheerders, lokale ondernemers en bedrijven, belangenorganisaties, onderzoeksinstellingen, burgerinitiatieven en partijen die zich inzetten voor het beschermen van de Wadden tegen de plastic vervuiling. Deelnemers hebben een relevant netwerk of zijn herkenbaar als actieve ambassadeurs voor een schone Waddenzee (zie bijlage 1).

### Procestaken

De belangrijkste procestaken van de versnellingsgroep zijn **agenda-setting, communicatie, en kennisdeling** door:

- het verbinden van (nieuwe) partijen,
- het waarderen van (lopende) initiatieven,
- het versnellen van nieuwe initiatieven,
- faciliteiten en acties voor een betere kennisdeling,
- een grotere zichtbaarheid en herkenbaarheid van een plasticvrije Waddenzee,
- het organiseren van gezamenlijke middelen.

De versnellingsgroep zet zich naast bovengenoemde doelen ook in om mee te denken op preventie en bronaanpak en werkt daarin actiegericht.



# INHOUDELIJKE TAKEN

De volgende sectoren en thema's vereisen versnelde actie:

## **1. Gecoördineerde opruimactiviteiten en vangtechnieken**

De containerramp met de MSC Zoe heeft de kracht van samenwerking bij opruimacties laten zien: het vele drijvende afval in zee, al dan niet afkomstig van MSC Zoe, zal met vloed en stormen aanspoelen op de stranden en de dijken. Een GIS-tool als GeoWeb kan gecoördineerde opruimacties ondersteunen: locaties voor opruimacties zijn zichtbaar en mensen kunnen zich eenvoudig aanmelden.

## **2. Recreatie, toerisme en evenementen**

Visievorming op inzet van de recreatieve sector op het voorkomen en opruimen van afval. Recreatie en toerisme is een belangrijke economische pijler voor heel veel partijen en vormt daarmee een verbindend thema.

## **3. Monitoring en onderzoek**

In het Waddengebied lopen verschillende monitoringsonderzoeken. De community bespreekt de uitkomsten uit de onderzoeken en vertaalt ze naar een praktische bronaanpak.

## **4. Circulair en recycling**

In een circulaire economie bestaat geen afval, maar wordt de herbruikbaarheid van grondstoffen en producten geoptimaliseerd. Hoe past een plasticvrije Waddenzee binnen deze ambities?

## **5. Visserij**

De community pakt acties op die voortkomen uit de landelijke coalitie Green Deal Visserij. KIMO is namens de Green Deal vertegenwoordigd in de community.

## **AMBITIE**

De ambitie is dat de versnellingsgroep voor 2019, 2020 en 2021 enkele relevante thema's oppakt en uitwerkt in concrete acties en middelen. Per thema zijn daarvoor al mogelijke vraagstukken opgesteld (zie pag 6).

## **Overleg**

De versnellingsgroep komt drie maal per jaar bijéén.

- 1<sup>e</sup> bijeenkomst maart: kennismaking, bespreking werkwijze en doelbepaling,
- 2<sup>e</sup> bijeenkomst mei: bespreking ondertekening/bekrachtiging, versnelling acties (De Dag van het Wad),
- 3<sup>e</sup> bijeenkomst september: versnelling acties.

## **Afstemming met andere overlegstructuren**

Het Waddengebied kent veel overlegstructuren. Het is belangrijk dat acties en uitkomsten uit de Community Plasticvrije Waddenzee niet op zichzelf staan maar afgestemd worden, waar nodig, in de onderstaande overleggen: De Beheerraad, Het Regiecollege Waddengebied, Coalitie Wadden Natuurlijk en de Werkgemeenschappen de Kombergingen. Daarnaast stimuleren we een juist gebruik van de Erecode van het Wad en houden we met nieuwe activiteiten rekening met deze richtlijn.

## **Financiering/ureninzet**

Elke partij zet eigen uren in (gemiddeld 30 uur per jaar). Voor (gezamenlijke) middelen zoekt de community zelf actief naar extra middelen bij fondsen, het bedrijfsleven e.d.

## **Bekrachtiging versnellingsgroep**

Partijen bezegelen de oprichting van de community met hun handtekening op de Dag van het Wad.

# ACTIEVE SCHIL/ONLINE COMMUNITY

Er is een grote actieve groep mensen die zich regelmatig inzetten voor een mooie en schone Waddenzee: beleidsmedewerkers van gemeenten, terreinbeheerders, bezoekerscentra, leden van Juttersverenigingen, leden van de Waddenvereniging, bewoners en recreanten, onderzoekers en vele anderen. Deze actieve schil kan aanhaken bij de werkbijeenkomsten en bij de online activiteiten van de community. Deze groep zal via social media en de netwerken van de versnellingsgroep worden benaderd.



# ACTIES & VRAGEN PER THEMA

De volgende vragen zijn een voorzet en verder te prioriteren en uit te werken door de versnellingsgroep voor 2019, 2020 en 2021. Een gezamenlijke aanpak of meer afstemming staat hierin voorop.

## Agendasetting, communicatie en kennisdeling

- Hoe kunnen we de lopende initiatieven meer waarderen?
- Welke kennis willen we beter ontsluiten? (bijvoorbeeld gedragsbeïnvloedingstechnieken, effectieve vangtechnieken, effectieve benadering van doelgroepen)
- Bij welke partijen/sectoren willen we 'schoongedrag' voor een plasticvrije Waddenzee beter agenderen?

## Gecoördineerde opruimacties en vangtechnieken

- Hoe kunnen we naar meer gecoördineerde en vraaggestuurde opruimacties? (Bijvoorbeeld met de inregeling van GeoWeb).
- Hoe gaan we om met vrijwilligersgroepen in kwetsbare gebieden? Zijn opgeleide vrijwilligersgroepen op deze kwetsbare hot-spots wenselijk?
- Hoe kunnen we de ZOR-regeling i.s.m. RWS NN bekendmaken bij partijen en optimaal inzetten?
- Hoe kunnen we opruimacties/inzet voor een schone Waddenzee meer belonen?

## Recreatie, toerisme en evenementen

- Hoe kunnen we de vele recreanten beter in het Waddengebied inzetten voor opruimacties en citizen science, hoe kunnen we samen optrekken in een totaalstrategie?
- Hoe kunnen we grote evenementen in het Waddengebied inspireren plasticvrij te werken en afval in te zetten voor hergebruik?

## Monitoring, onderzoek en internationaal

- Willen we citizen science meer inzetten?
- Hoe kunnen we de uitkomsten van de monitoringsonderzoeken vertalen naar een praktische bronaanpak/ specifieke doelgroepen?

## Circulair en recycling

- Kunnen we naar hergebruik van verzameld plastic?
- Kunnen we meer recyclebare initiatieven voor plastic zwerfafval op de Wadden stimuleren?
- Kunnen we plaatselijke ondernemers stimuleren risicovolle verpakkingen te vermijden?

## Visserij

- Hoe kunnen we de havens die vooroplopen met goed afvalbeheer (best practices) in contact brengen met de achterblijvers?
- De versnellingsgroep informeert de havens (via de Green Deal) over de alternatieven voor pluis.
- Hoe kunnen we naar recyclebare big-bags?.



# KENNISDELING ONLINE EN OFFLINE

Kennisdeling en zichtbaarheid is essentieel voor het verbinden van alle initiatieven in het Waddengebied. Daarvoor worden de volgende middelen ingezet.

## WERKCONFERENTIES: LIVE ONTMOETING

De huidige werkconferenties worden gewaardeerd. Vanwege de afstanden binnen het gebied is het voorstel de werkconferentie op twee plekken te houden.

Doel van de conferenties is kennisdeling en knelpunten oplossen. Op elke werkconferentie is de aanwezigheid van de versnellingsgroep van belang.

- Werkconferentie Harlingen-Entrepotdok (juni)
- Werkconferentie Lauwersoog (oktober/november)

## PLASTICVRIJEWADDENZEE.NL

De website [www.plasticvrijewaddenzee.nl](http://www.plasticvrijewaddenzee.nl) wordt het digitale platform voor de community. Qua beheer is de site verbonden aan [www.waddenzee.nl](http://www.waddenzee.nl).

## FACEBOOKPAGINA & TWITTER COMMUNITY

Er is een grote groep partijen die mogelijk een rol kunnen spelen binnen de community maar nu nog niet betrokken zijn. Het is belangrijk deze partijen actief te informeren over de acties uit de community, maar ze ook zelf hun kennis te laten delen.

Een Facebookpagina kan dienen als kennisplatform voor partijen binnen en buiten de community. Een voordeel is dat er meerdere beheerders actief een bijdrage kunnen leveren en iedereen zijn bijdrage zelf kan posten binnen een groep. Er wordt een nieuwe Facebookpagina Community Plasticvrije Wadden ingericht.

Ook een Twitteraccount is een snel en laagdrempelig communicatiemiddel waarmee een grote groep betrokkenen kan worden bereikt. De hashtag #plasticvrijewaddenzee helpt om de acties en de community vindbaar te houden. Verkend wordt of het al bestaande @HelpWad als platform kan dienen of dat een nieuw kanaal wenselijker is.

## NIJWSBRIEF PLASTICVRIJE WADDENZEE

Het is wenselijk om drie keer per jaar een (digitale) nieuwsbrief te sturen en zo de community regelmatig te voeden met nieuws, berichten uit de versnellingsgroep en oproepen. Het beheer van de nieuwsbrief en de verspreiding via social media ligt in handen van RWS NN.

# OVERIGE ALGEMENE VOORZIENINGEN

## BEELDMERK VOOR EEN HERKENBARE IDENTITEIT



Voor een overkoepelende en herkenbare community en het 'samen gevoel' wordt een beeldmerk ontwikkeld dat een plasticvrije Waddenzee verbindt aan het Werelderfgoed-status van UNESCO. Het logo van het Werelderfgoed Waddenzee wordt gekoppeld aan het beeldmerk van de community.

In het beeldmerk komen de dynamiek van het Wad, icoonsoorten als de zeehond en trekvogels (zoals de strandloper) en het plastic terug. Het beeldmerk is in te zetten bij allerhande communicatie, bijvoorbeeld op de website, op Facebook, de digitale nieuwsbrief en in artikelen.

## GEOWEB/GIS-REGISTRATIE VOOR GEOÛRDINEERDE OPRUIMACTIES

Rijkswaterstaat heeft met GeoWeb een online GIS-registratietool voor (opruim)acties.

<https://geoservices.rijkswaterstaat.nl>

De tool bestaat uit een beheerdersdeel en een publiekssite. Met GeoWeb kunnen diverse beheerders (beheeraccounts) locaties voor opruimacties intekenen en deze openstellen en sluiten voor vrijwilligers/deelnemers.



*Beheer: RWS NN, diverse beheeraccounts.*

Via GeoWeb kunnen vrijwilligers zich aanmelden voor een gecoördineerde opruimactie, en van deze actie foto's delen. Beheerders krijgen de mogelijkheid om startlocaties, bijzonderheden e.d. te melden en hoeveelheden opgehaald afval per locatie te registreren.

## ZWERFAFVALOPHAALREGELING (ZOR) RWS NOORD-NEDERLAND

Per 1 januari 2018 heeft Rijkswaterstaat voor het opruimen van zwerfafval langs de vastelandskust van de Waddenzee een financiële regeling. Met deze landelijke Zwerfafvalophaalregeling (ZOR) wil Rijkswaterstaat de oprichting van samenwerkingsverbanden en lokale initiatieven stimuleren die zwerfafval langs oevers van Rijkswateren verzamelen.

De regeling helpt op een efficiënte en doelmatige manier te voorkomen dat zwerfafval in de zee belandt. Zo zorgen partijen er samen voor dat Nederland verandert van een tussenstation voor plastic afval in een eindstation.

Via de regeling wordt het door derden ingezamelde zwerfafval kosteloos afgevoerd en verwerkt.



# FINANCIERING



Om gezamenlijke activiteiten binnen de versnellingsgroep verder uit te kunnen werken is extra financiering wenselijk. De versnellingsgroep is zelf verantwoordelijk voor aanvragen uitvoeringsgelden bijvoorbeeld bij fondsen, subsidies of bedrijven.

- Aanvraag bij het Waddenfonds 2018, i.s.m. St. de Noordzee en Waddenvereniging in combinatie Beach Cleanup Tour, voor o.a. drie filmpjes voor inspirerende initiatieven voor een plasticvrije Waddenzee (Status: gerealiseerd.)
- Aanvraag bij het Waddenfonds 2019: uitvoeringsbudget voor de community, kennisdeling, preventie en bronaanpak of een gezamenlijke aanpak /campagne rond recreatie.
- Overige mogelijkheden: provinciale gelden, gemeentelijke gelden, bedrijfsleven e.a.



# BIJLAGE 1. Samenstelling versnellingsgroep

Voor de samenstelling van de versnellingsgroep wordt gedacht aan de volgende organisaties en personen. Deelnemers hebben een actief netwerk of zijn herkenbaar als ambassadeur voor een schone Waddenzee. De samenstelling kan in het verloop van het proces worden aangepast.

- **Jojanneke Drijver** **Waddenvereniging**
- **Taco Overvliet** **Vereniging Wadvaarders**
- **Eiland Jacobs** **Vereniging Wadvaarders**
- **René Breukel** **RWS, Hoofd NOV**
- **Niek Kuizenga** **Zeehondencentrum Pieterburen, Directeur-bestuurder**
- **Paula Swinkels** **StayokTerschelling**
- **Albert Wiegman** **Stayok Terschelling**
- **Jan Joris Midavaine** **Fishing for Litter**
- **Harry Boon** **Gemeente Harlingen, Wethouder**
- **Elsje de Ruijter** **Gemeente Vlieland, Wethouder**
- **Tijl Couzij** **Lab Vlieland**
- **Lutz Jacobi** **Coalitie Wadden Natuurlijk, (CWN)**
- **Stan Borns** **Waddenvereniging**
- **Henk de Bruyn** **Gem. Noardeast Fryslan**
- **Erik Neef** **ANWB + vz. TOW**
- **Willemien Veele** **Vereniging Circulair Friesland**
- **Guus Schweigmann** **MilieuJutter Terschelling**
- **Els Wennekendonk** **Ecomare**
- **Albert Buursma** **SVRR**

- **Bert Wassink** **Burgemeester Terschelling**
- **Sjon de Haan** **Werelderfgoed Waddenzee**
- **Anja Haga** **Staatsbosbeheer**
- **Henk Middendorp** **RWS Noord-Nederland**
- **Judith Ogink** **Circular Plastics - NHL Stenden**
- **Floris van Bentum** **RWS Noord- Nederland**

## Agendalid

- **Harry Rijploeg** **Waterschap Noorderzijlvest**
- **Harry Feenstra** **Gem.Noardeast Fryslan**
- **Sebastiaan Verkade** **St. de Noordzee**
- **Paul Mijland** **Provincie Groningen**

## Trekker/facilitator

- **Floris van Bentum** **RWS Noord- Nederland**
- **Francis Smeltekop** **RWS Noord- Nederland**



# **SAMEN** voor een **PLASTICVRIJE** **WADDENZEE**

COMMUNITY PLASTICVRIJE WADDENZEE

## **colofon**

Datum: februari 2019

Tekst: Communicatiebureau de Lynx

Beeld: Nienke Dijkstra [p.3 t/m 9]

Dit product is is mede tot stand gekomen door een financiële bijdrage vanuit het EFMZV fonds.





# BIJLAGE 1. Samenstelling versnellingsgroep

Voor de samenstelling van de versnellingsgroep wordt gedacht aan de volgende organisaties en personen. Deelnemers hebben een actief netwerk of zijn herkenbaar als ambassadeur voor een schone Waddenzee. De samenstelling kan in het verloop van het proces worden aangepast.

## De volgende mensen worden benaderd voor deelname

- **Bezoekerscentrum Schiermonnikoog - Nathan Brinkman** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Circulair Fryslân - Willemien Veele** (circulair en recycling)
- **Coalitie Wadden Natuurlijk - afgevaardigde(n) terreinbeherende organisaties** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Ecomare - Els Wennekendonk** (netwerk, agendasetting en communicatie)
- **Haven van Lauwersoog/Werelderfgoedcentrum - Harm Post** (eerder Seaport Groningen) (visserij en ambassadeur)
- **Into the Great Wide Open/Lab Vlieland** (recreatie, toerisme en evenementen)
- **Juttersvereniging Ameland - Pieter Jan Borsch** (opruimacties en vangtechnieken) (bewoners)
- **KIMO - Jan Joris Midavaine** (visserij)
- **Kotter NG-21 - Arie Vonk/ Sander Meijer** (visserij)
- **Gemeente Harlingen/ ondernemer van Lichtboei Horeca - Paul Schoute (wethouder)** (recreatie, toerisme en evenementen)
- **Gemeente Noardeast-Fryslân - Harry Feenstra**
- **Gemeente Hollands-Kroon/Wieringen Noord-Holland - Coby van Dalen** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Gemeente Schiermonnikoog - Cees Boer** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Gemeente Terschelling - Bert Wassink** (burgemeester) (ambassadeur, agendasetting, communicatie)

- **Gemeente Vlieland - Elsje de Ruijter** (wethouder) (ambassadeur, agendasetting, communicatie)
- **MilieuJutter Terschelling - Guus Schweigmann** (opruimacties en vangtechnieken)(recreanten en vastelanders)
- **Provincie Friesland- Renate Kern** (agendasetting, circulair)
- **Provincie Groningen- Paul Mijland** (agendasetting, circulair)
- **Provincie Noord Holland** (agendasetting, circulair)
- **Rederij Doeksen** (recreatie, toerisme en evenementen)
- **RUG/NIOZ** (monitoring en onderzoek)
- **Staatsbosbeheer - Marjan Veenendaal** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Stay-okay Terschelling** (opruimacties en vangtechnieken); (recreatie, toerisme en evenementen)
- **St. de Noordzee - Tabitha van den Ende** (opruimacties/visserij)
- **Stichting Vrienden van Rottumeroog en Rottumerplaat (SVRR) - Albert Buursma** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Toeristisch Overleg Wadden (TOW)** (recreatie, toerisme en evenementen)
- **Werelderfgoed Waddenzee - Sjon de Haan** (internationaal, koppeling werelderfgoed status)
- **Waddenvereniging - Jojanneke Drijver** (ambassadeur, agendasetting en communicatie en organisatie en middelen)
- **Waddenunit - Arjen Dijkstra en Niels Ultzen** (beheerder, monitoring en onderzoek)
- **Wadvaarders Nienke Bout, Robert van de Eijk** (opruimacties en vangtechnieken) (recreatievaart, vrijwilligers)
- **Waterschap Noorderzijlvest- Henry Rijploeg** (opruimacties en vangtechnieken)
- **Zeehondencentrum Pieterburen - Niek Kuizenga** (directie) (circulair en recycling)

## Trekkers vanuit RWS Noord- Nederland

- **Floris van Bentum** (trekker, waddenbeheerder, monitoring en onderzoek, internationaal)
- **Francis Smeltekop** (trekker, organisatie en middelen)